

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ - ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

ΠΟΤΑΜΙΑ ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

*Νικόλαος Ζούρος
Τμήμα Γεωγραφίας*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ποτάμια Γεωμορφολογία

Δρ Νικόλαος Ζούρος

Καθηγητής Τμήματος Γεωγραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ο κύκλος του νερού

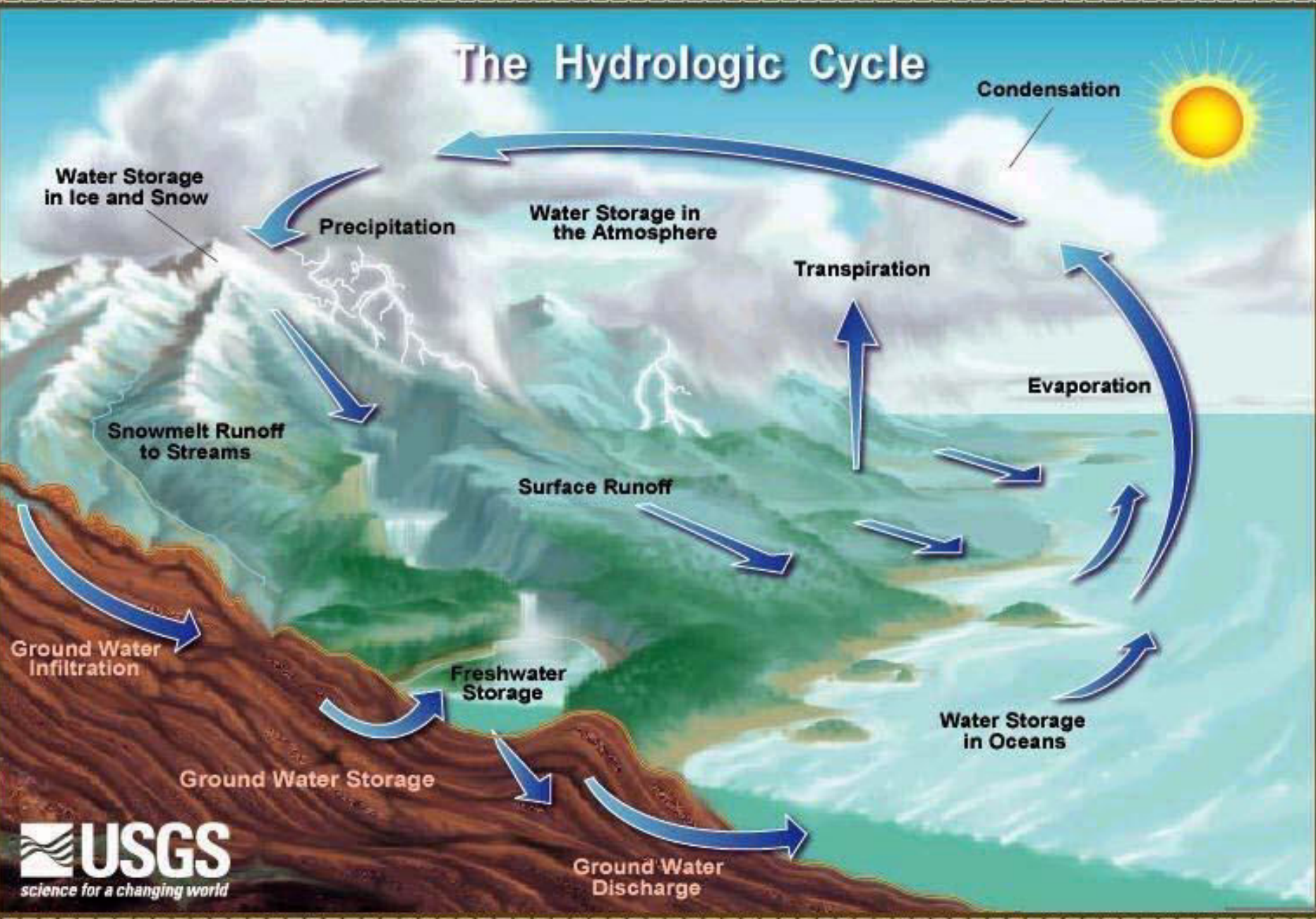
Το νερό, πάνω ή κοντά στην επιφάνεια της λιθόσφαιρας έχει την τάση να κινείται ανοδικά στην ατμόσφαιρα. Με την επίδραση της ηλιακής ακτινοβολίας εξατμίζονται μεγάλες ποσότητες νερού από τους ωκεανούς, τα ποτάμια και τις λίμνες. Ο άνεμος διασκορπίζει τις ποσότητες των υδρατμών στο κατώτερο τμήμα της ατμόσφαιρας.

Όταν οι υδρατμοί ψύχονται γίνεται συμπύκνωση, σχηματίζονται σύννεφα και δημιουργούνται τα επιφανειακά κατακρημνίσματα, δηλαδή οι διάφορες μορφές με τις οποίες το ατμοσφαιρικό νερό φτάνει στην επιφάνεια της γης, βροχή, χιόνι, χαλάζι, δροσιά.

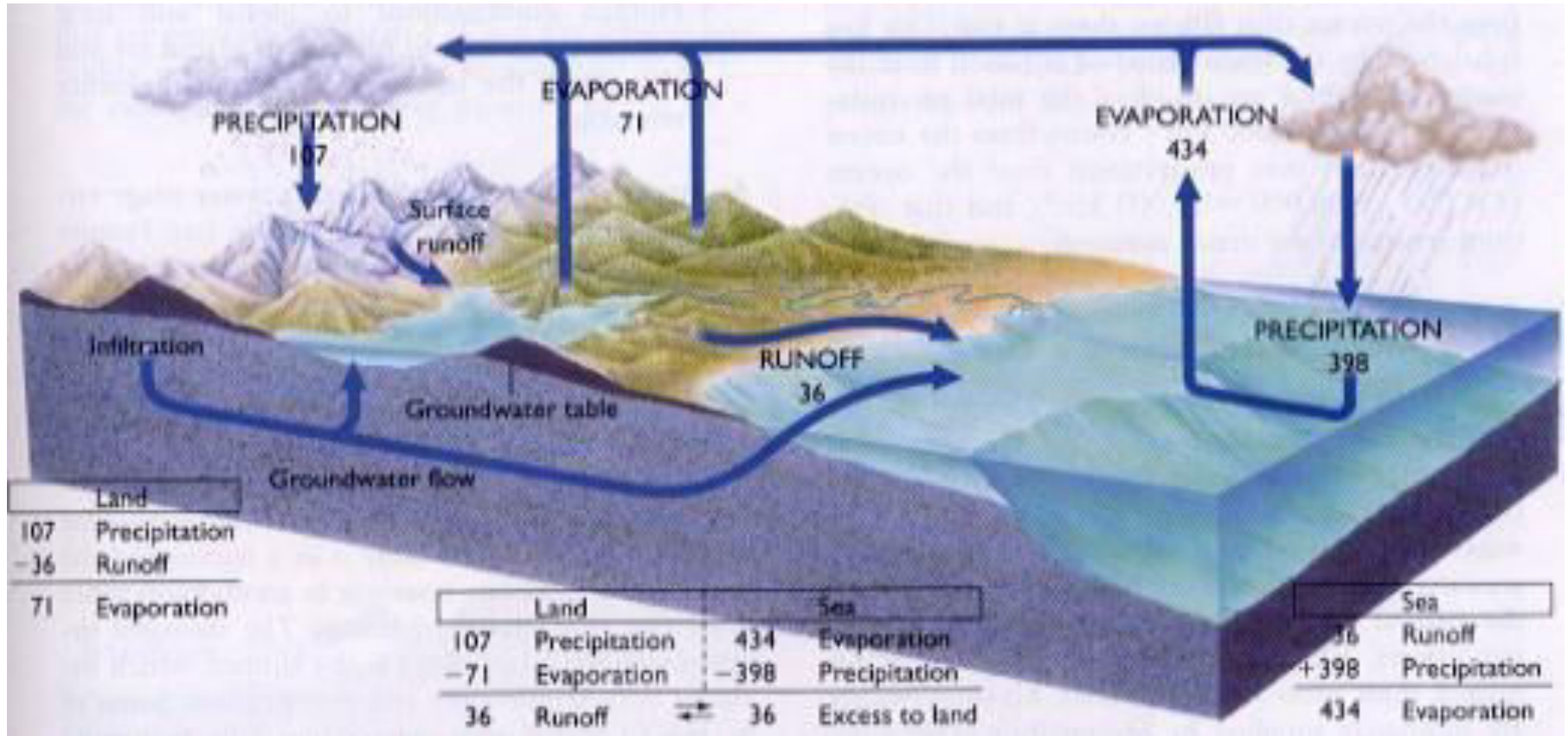
Από την ποσότητα νερού που φτάνει στην επιφάνεια της Γης:

- ένα μέρος εξατμίζεται, άμεσα ή έμμεσα με την διαπνοή των φυτών (εξατμησιδιαπνοή),
- ένα άλλο μέρος απορρέει επιφανειακά (επιφανειακή απορροή) και μέσα από τα υδρογραφικά δίκτυα καταλήγει στη θάλασσα και στις λίμνες που αποτελούν την κύρια πηγή τροφοδοσίας της ατμόσφαιρας σε υδρατμούς,
- το υπόλοιπο κατεισδύει μέσα από τους πόρους και τις ασυνέχειες των γεωλογικών σχηματισμών της επιφάνειας και περνά στο υπέδαφος και συγκεντρώνεται στους υπόγειους υδροφόρους, όπου αποτελεί το υπόγειο νερό (κατείσδυση), και επανέρχεται με την σειρά του στην επιφάνεια με τις πηγές.

The Hydrologic Cycle

Ο κύκλος του νερού

Υδρογραφικά συστήματα

Το νερό που κινείται επιφανειακά πάνω στην επιφάνεια της γης σχηματίζει ρυάκια, χείμαρρους και ποταμούς. Τα νερά της βροχής όταν βρεθούν στην επιφάνεια του εδάφους, πριν σχηματίσουν ρυάκια κινούνται επιφανειακά και ακαθόριστα με μορφή μανδύα νερού.

Τα διάφορα ρυάκια τροφοδοτούνται σε νερό: α) από τις βροχές, β) από τις πηγές, γ) από νερό που είναι συγκεντρωμένο κατά θέσεις και ελευθερώνεται (λίμνες, τέλματα, χιόνια, παγετώνες).

Το νερό σχηματίζει στη συνέχεια χείμαρρους και ποταμούς που ρέουν μέσα σε λεκάνες και κοιλάδες οι οποίες σχηματίσθηκαν με την επίδραση του νερού πάνω στα επιφανειακά πετρώματα.

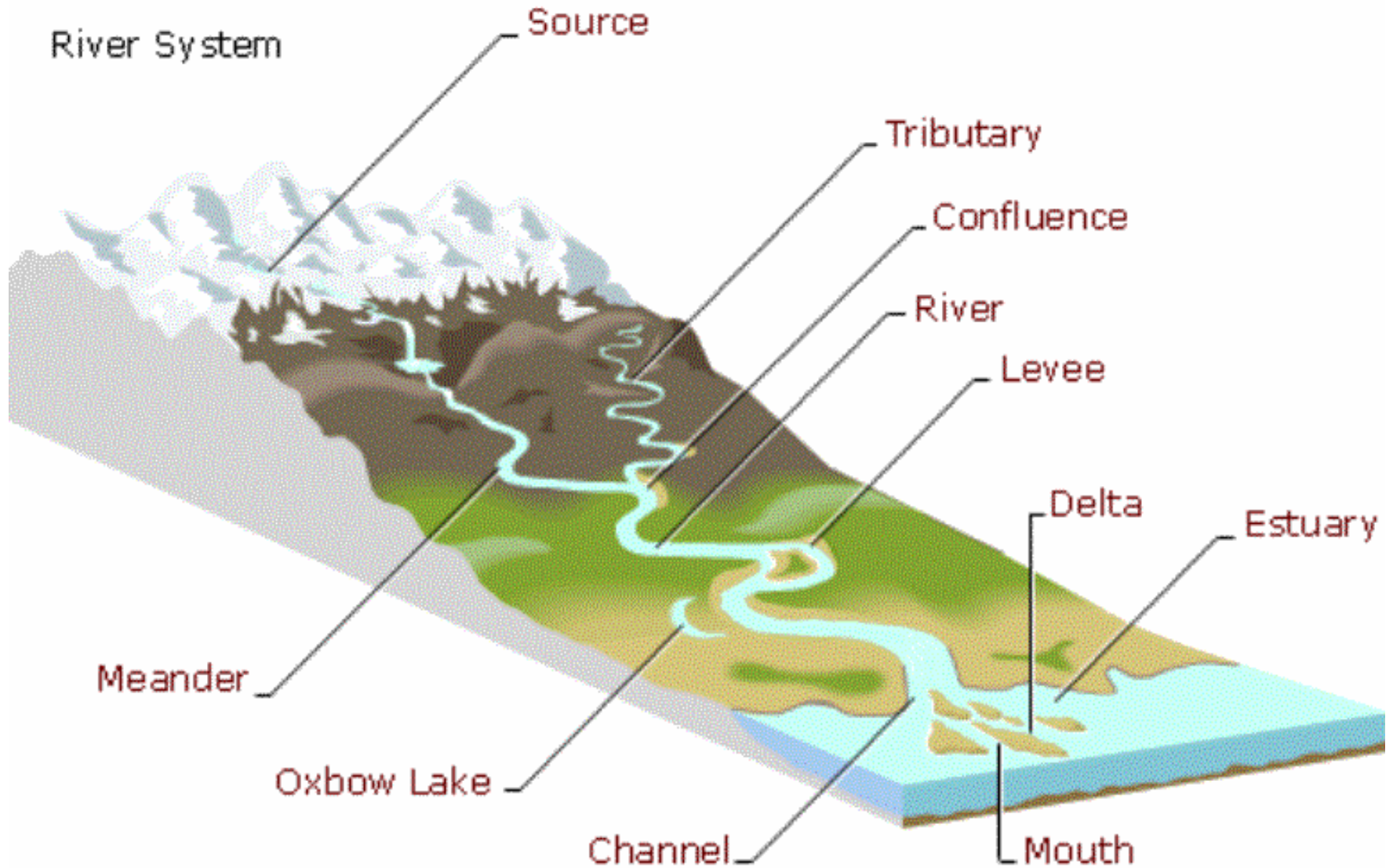
Υδρογραφικά δίκτυα

Το σύνολο των αυλακιών που αποστραγγίζουν μία επιφάνεια απορροής ονομάζεται υδρογραφικό δίκτυο ή δίκτυο αποστράγγισης (απορροής).

Η ανάπτυξη του όπως και η διαμόρφωση του εξαρτώνται :

- από την αρχική κλίση των πλαγιών της λεκάνης,
- από τη φύση των πετρωμάτων (χαλαρά-συμπαγή),
- από τεκτονικά αίτια (διεύθυνση, κλίση πετρωμάτων, κατακλάσεις, ρήγματα),
- από την πρόσφατη γεωλογική και γεωμορφολογική ιστορία της λεκάνης αποστράγγισης.

Υδρογραφικά συστήματα

Υδρογραφικό δίκτυο – Λεκάνη απορροής

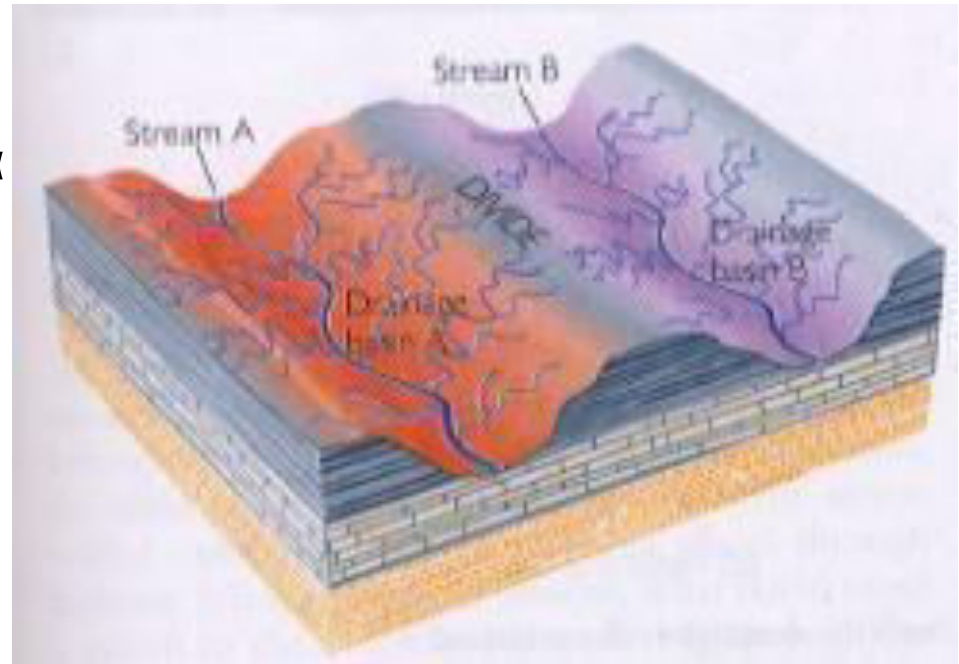
- Όταν η ροή του επιφανειακού νερού μεταβληθεί από ροή επιφανειακού μανδύα σε γραμμική ροή, τότε το νερό συγκεντρώνεται σε μια στενή κοίτη με πλευρικές όχθες και ρέει ευκολότερα προς τα κατάντη με την μορφή ενός επιμήκους υδάτινου ρεύματος το οποίο αποτελεί τη στοιχειώδη μονάδα του υδρογραφικού δικτύου που ονομάζεται χείμαρρος.
- Κάθε χείμαρρος αποστραγγίζει (συγκεντρώνει όλα τα νερά) μιας μοναδικής και συγκεκριμένης περιοχής - λεκάνης της οποίας τα νερά συγκεντρώνονται στα χαμηλότερα σημεία της. Η περιοχή αυτή αποτελεί τη λεκάνη απορροής του συγκεκριμένου χειμάρρου.
- Τα όρια κάθε λεκάνης απορροής ορίζονται από την υδροκριτική γραμμή ή τον υδροκρίτη

Υδροκρίτης

Υδροκριτική γραμμή είναι μια νοητή γραμμή η οποία ενώνει τα υψηλότερα σημεία των υψωμάτων μιας περιοχής και ορίζει προς ποια πλευρά αυτών των υψωμάτων θα κατευθυνθούν τα νερά της βροχής κατά την διάρκεια μιας βροχόπτωσης.

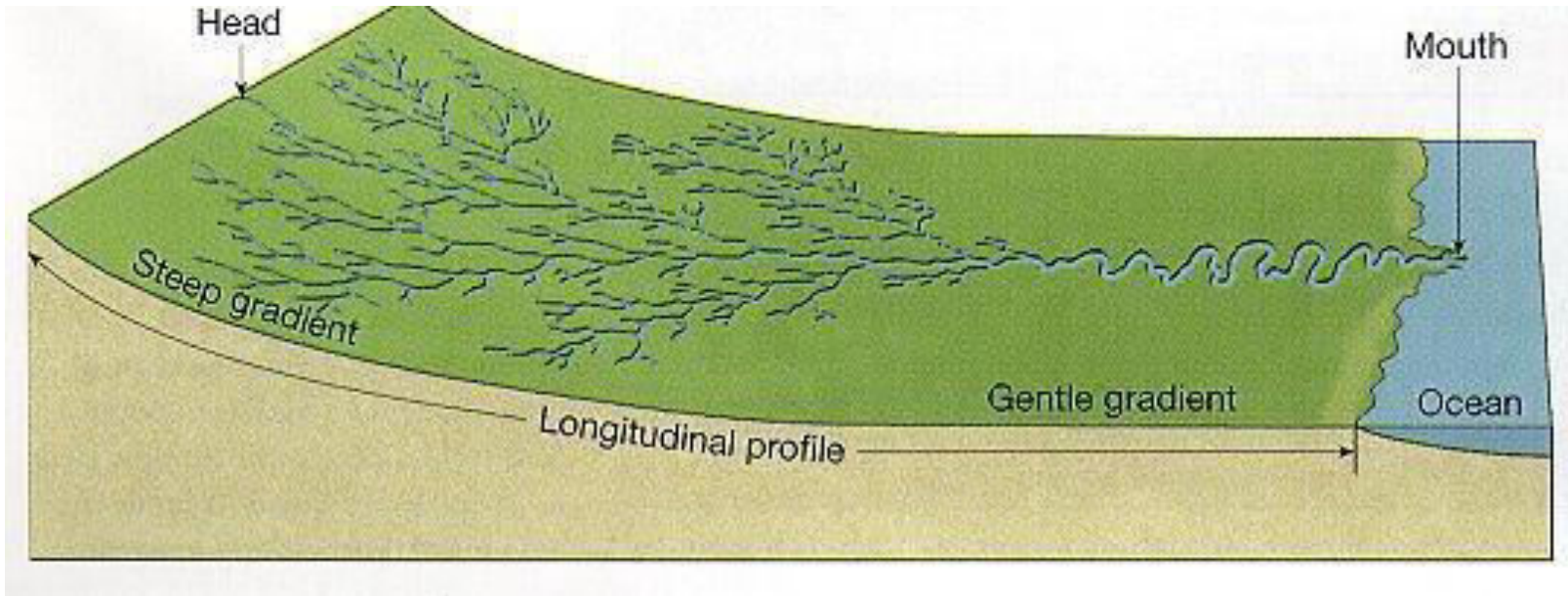
Δηλαδή ο υδροκρίτης είναι η γραμμή που χωρίζει δυο γειτονικές λεκάνες απορροής και κρίνει κατά κάποιο τρόπο την διεύθυνση της ροής του νερού, αν θα εισέλθει στην μία ή την άλλη επιφάνεια απορροής.

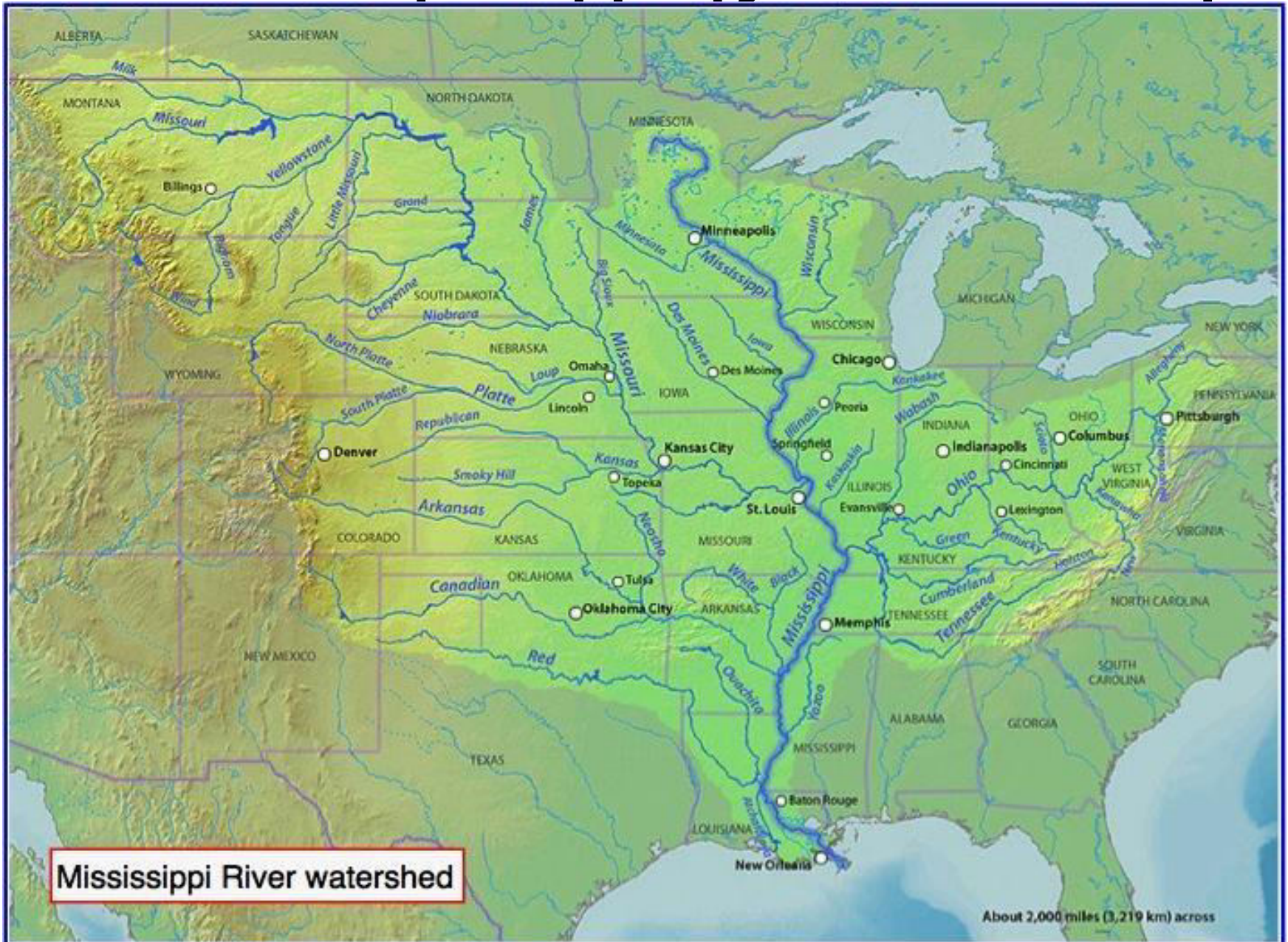
Λεκάνη απορροής ποταμού

Ανάλογα με την μορφολογία που διασχίζουν διακρίνονται τρεις ζώνες:

- A. Ζώνη τροφοδοσίας (χοάνη τροφοδοσίας)
- B. Ζώνη μεταφοράς (αύλακα μεταφοράς)
- Γ. Ζώνη απόθεσης (κώνος τροφοδοσίας)

Η Λεκάνη απορροής του Μισσισιπή

Λεκάνη τροφοδοσίας

- Λεκάνη τροφοδοσίας ονομάζεται μία καλά καθορισμένη τοπογραφική και υδρολογική ενότητα, η οποία αποτελεί τη στοιχειώδη χωρική μονάδα της αποστράγγισης της επιφάνειας της ξηράς.
- Οι πλαγιές και οι κλάδοι του υδρογραφικού δικτύου αποτελούν τα βασικά μορφολογικά στοιχεία της.
- Δηλαδή είναι η περιοχή που αποστραγγίζεται από ένα δίκτυο υδατορευμάτων.
- Η ποτάμια διεργασία που επικρατεί είναι αυτή της διάβρωσης.

Λεκάνη τροφοδοσίας

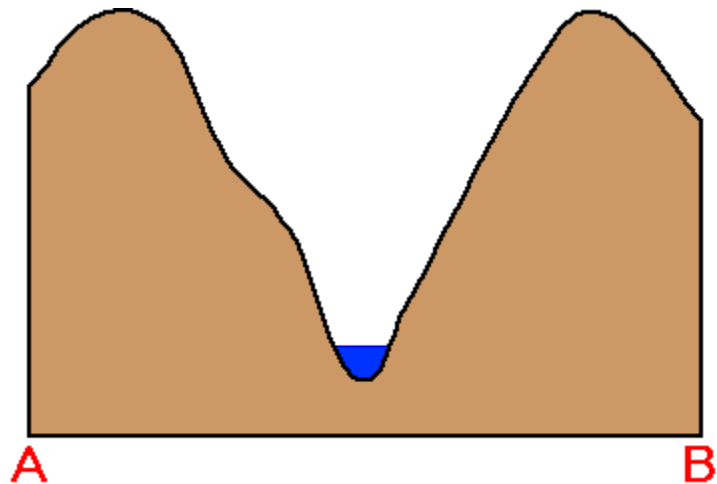
- ΣΧΗΜΑ : κλειστού V,
- ΠΥΘΜΕΝΑΣ:
- μεγάλη κλίση
- ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΡΟΗΣ:
μεγάλη
- ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ:
ταχυροές,
στροβιλοειδείς
κινήσεις,
λεβητοειδείς
σχηματισμοί και
καταρράκτες

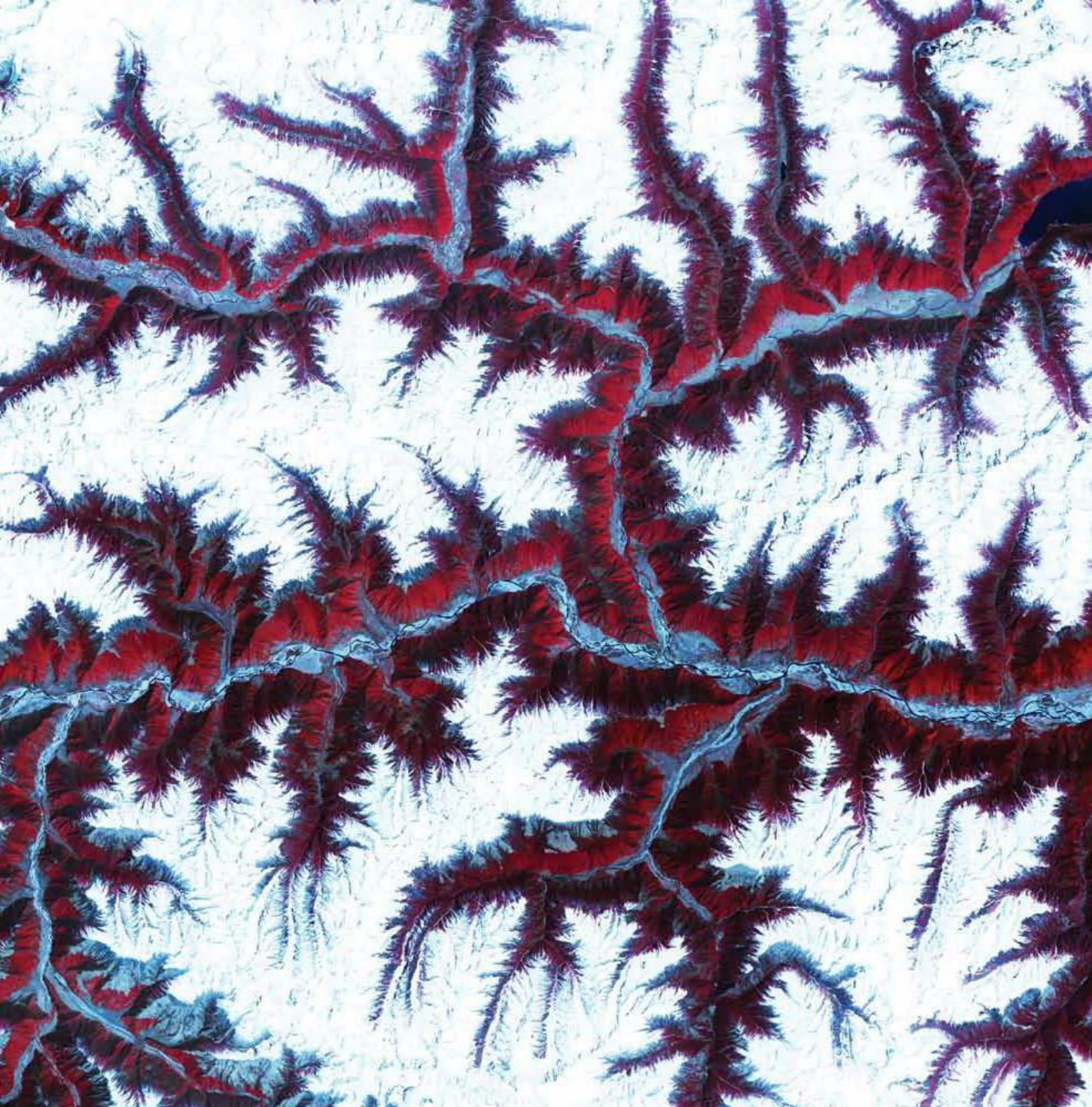

Ορεινές κοιλάδες

- Οι μεγάλες ταχύτητες ροής στα ρέματα της ορεινής ζώνης οφείλεται στην μεγάλη κλίση και στην βαρύτητα.
- Στις κοίτες αυτές η διάβρωση είναι ιδιαίτερα έντονη καθώς η κοίτη έχει την τάση αν προσαρμοσθεί στην τοπογραφία της περιοχής.

Υδρογραφικό
δίκτυο στα
Ιμαλάια

Φωτο NASA

Κοίτη ροής – Ζώνη μεταφοράς

- Η κοίτη ροής ενός ποταμού είναι μία στενή αύλακα που διοχετεύει τη ροή της υδάτινης μάζας του ποταμού προς τα κατάντη.
- Διαμορφώνεται από τις δυνάμεις του τρεχούμενου νερού με τέτοιο τρόπο ώστε να μεταφέρει όσο το δυνατόν καλύτερα προς τα κατάντη, εκτός από τη μάζα του νερού και τις φερτές ύλες που αποτελούν προϊόντα της ποτάμιας διάβρωσης.
- Το μέγεθος της κοίτης ενός ποταμού ποικίλει από λίγα μέτρα έως χιλιόμετρα.
- Η διαδικασία που επικρατεί είναι αυτή της μεταφοράς.

Ζώνη μεταφοράς

ΣΧΗΜΑ : ευρύτερου V που πλησιάζει το σχήμα ανοικτού U

ΠΥΘΜΕΝΑΣ: μικρότερη κλίση πυθμένα

ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΡΟΗΣ: ελάττωση ταχύτητας

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ:
εγκυβωτισμένοι μαιάνδροι,
απόθεση χονδροκλαστικών υλικών,
απομάκρυνση
λεπτόκοκκων

Κώνος προσχώσεων

- Κώνος προσχώσεων ονομάζεται η περιοχή των εκβολών του ποταμού στην οποία αποτίθενται κυρίως τα υλικά μεταφοράς με αποτέλεσμα τον σχηματισμό μιας κωνικής ζώνης αποθέσεων.
- Η διαδικασία που επικρατεί είναι αυτή της απόθεσης.

Κώνος προσχώσεων

ΣΧΗΜΑ : αβαθής ανοικτός
ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΡΟΗΣ:
μικρή ταχύτητα ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ
ποταμών, δημιουργία ποταμικών
δέλτα

Χερσόνησος Brodeur , Ν

ΔΙΑΒΡΩΣΙΓΕΝΗ ΤΟΠΙΑ

Ζώνη τροφοδοσίας ποταμού στα Καναδικά Βραχώδη Όρη

Κοίτες ποταμών που βρίσκονται στην ορεινή ζώνη τείνουν να είναι στενής διαμέτρου με ροή νερού που παρουσιάζει μεγάλη ταχύτητα.

Πηγές
ποταμού
Ινδού -
Πακιστάν

Ποταμός Γιάνγκ τσε - Κίνα

Πηγές ποταμού Αώου

Ένα πελώριο
αλλουβιακό
ριπίδιο στην
οροσειρά
Kunlun Κίνα

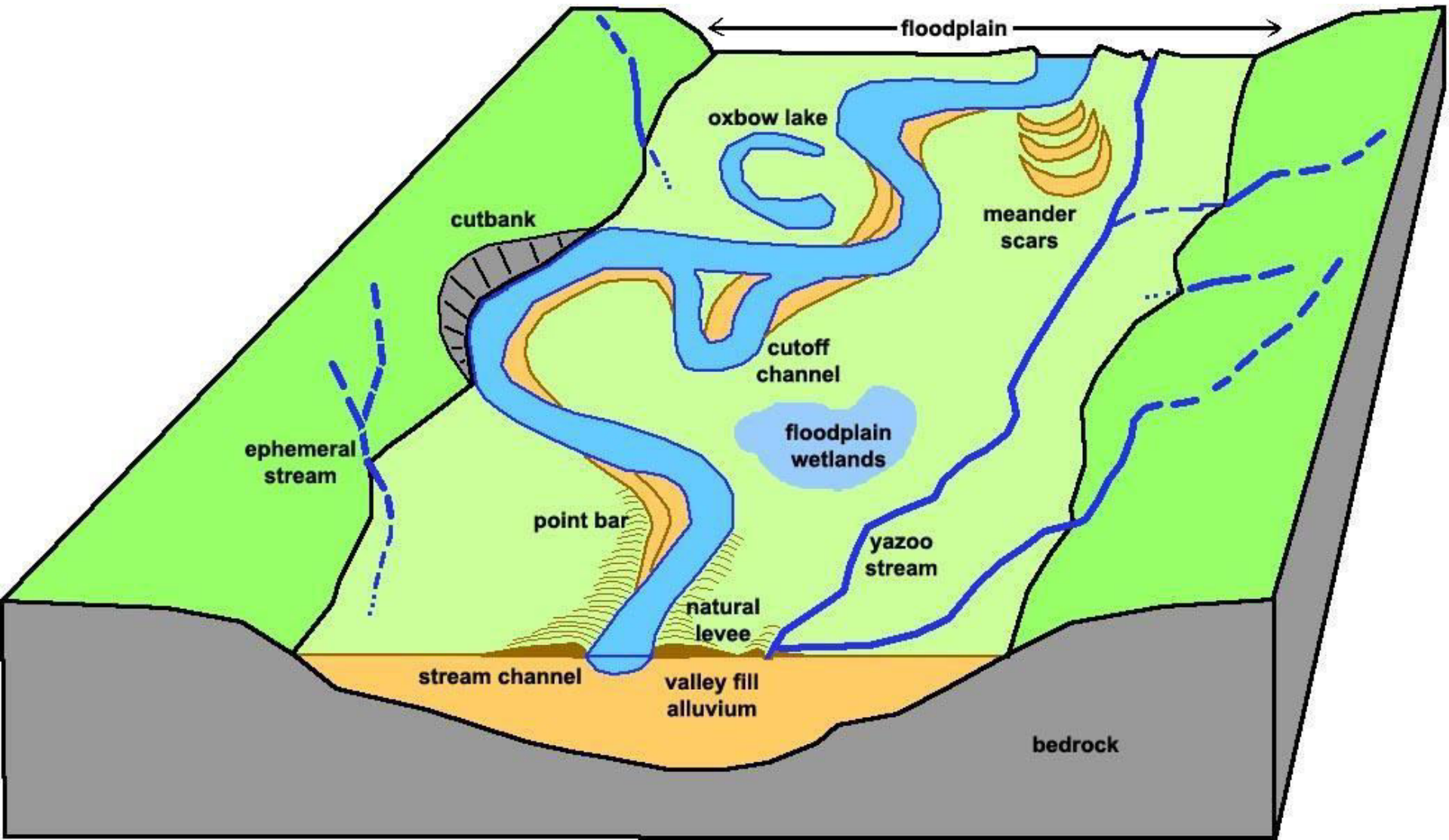
Φωτο NASA

Πλημμυρική πεδιάδα

- Η πλημμυρική πεδιάδα είναι μια σχετικά επίπεδη έκταση που περιβάλλει τον ποταμό η οποία περιοδικά καλύπτεται από νερό κατά την περίοδο των βροχών κατά την οποία ο ποταμός έχει μεγάλη παροχή.
- Όταν η παροχή υπερβεί σε όγκο την μεταφορική ικανότητα της κοίτης του ποταμού τότε η πλημμυρική παροχή κατακλύζει την πλημμυρική πεδιάδα. Αυξάνοντας την διατομή της κοίτης του ποταμού η πλημμύρα δημιουργεί μείωση στην ταχύτητα του ρεύματος του ποταμού.
- Η μείωση της ταχύτητας προκαλεί την καθίζηση ιζημάτων πάνω στην επιφάνεια της πλημμυρικής πεδιάδας
- Αυτές οι αλλουβιακές αποθέσεις είναι συχνά πλούσιες σε θρεπτικές ουσίες και κάνουν ιδιαίτερα γόνιμες τις εκτάσεις των πλημμυρικών πεδιάδων. Στις περιοχές αυτές γεννήθηκε η γεωργική καλλιέργεια και ξεκίνησαν μεγάλοι πολιτισμοί της αρχαιότητας

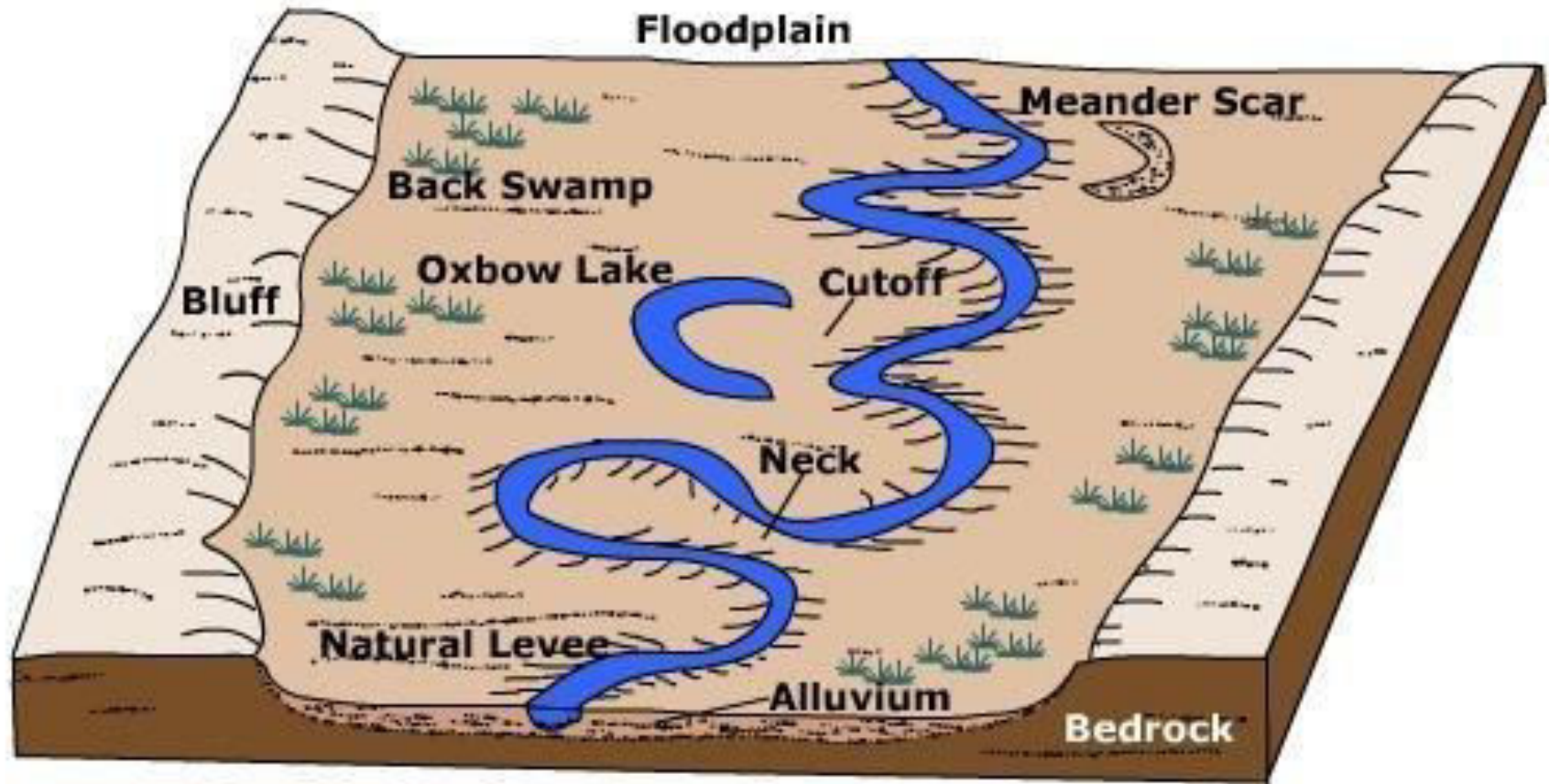
Δομές ποτάμιας διάβρωσης

Μαίανδροι

- Οι ποταμοί που κινούνται με ελεύθερη ροή και η κοίτη τους εμφανίζει κανονική κυματοειδή μορφή ονομάζονται μαίανδροι.
- Οι μαίανδροι δημιουργούνται όταν οι ποταμοί διαρρέουν επίπεδες επιφάνειες, αλλουβιακές πεδιάδες, με πολύ μικρή κλίση (π.χ. 1ο – 3ο), που συνήθως καλύπτονται από ιζήματα λεπτής άμμου, αργίλου ή ιλύος.
 - Οι μαίανδροι μεταβάλλουν συνεχώς την κοίτη τους, καθώς κινούνται μέσα σε μια ζώνη ορισμένου πλάτους, που ονομάζεται **μαιανδρική ζώνη**. Στις δύο πλευρές της μαιανδρικής ζώνης σχηματίζονται συνήθως δύο ράχες, οι οποίες αποτελούνται από λεπτόκοκκα υλικά που αποτίθενται κατά τις περιόδους των πλημμύρων, που ονομάζονται φυσικά **φράγματα ή φυσικά αναχώματα**.
 - Η έντονη διάβρωση των άκρων του μαιανδρικού σχηματισμού έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργούνται κλειστοί βρόγχοι, που ονομάζονται λοβοί.
 - Το νερό καθώς ρέει μέσα στην κοίτη του προς τις χαμηλότερες περιοχές, στις όχθες του ποταμού, σχηματίζει γωνία πρόσπτωσης ίση προς τη γωνία ανάκλασης. Έτσι σε άλλες θέσεις στις όχθες των βρόγχων γίνεται διάβρωση και σ' άλλες θέσεις απόθεση.

Μαίανδροι

Μαϊάνδροι

- Πειραματικά έχει αποδειχθεί ότι όταν ένα ρέμα που κινείται προς τα χαμηλά ακολουθεί ευθεία γραμμή με ομαλή και σταθερή κλίση πάνω σε επίπεδο που αποτελείται από ομογενή ιζήματα, μεταβάλλει την κοίτη του λόγω διάβρωσης και απόθεσης έτσι ώστε να προκύπτει μια σειρά (ακολουθία) από σχεδόν συμμετρικές καμπύλες (στροφές της κοίτης).
- Η συμπεριφορά του ποταμού ακολουθεί τη γενική αρχή που ορίζει ότι, όταν ένα μέσο κινείται πάνω από ένα άλλο τότε το επίπεδο επαφής τείνει να πάρει ένα κυματοειδές σχήμα.
- Στην περίπτωση των ποταμών για να ισχύσει αυτή η αρχή πρέπει η ταχύτητα να είναι επαρκής για να ξεπεράσει τις αντιστάσεις που προέρχονται από την τριβή.

Μαίανδροι

- Το πόσο ευθύγραμμο ή ελικοειδές είναι ένα ποτάμι εκφράζεται από τον λόγο του πραγματικού μήκους της κοίτης του προς την ευθύγραμμη απόσταση που διανύει πάνω στην επιφάνεια που διαρρέει.
- Έτσι όταν ο λόγος είναι μονάδα τότε η κοίτη είναι ευθύγραμμη (όσο το μήκος της κοίτης τόση και η πραγματική οριζόντια απόσταση που διανύει το νερό).
- Σε ποτάμια που παρουσιάζουν ελικοειδή μορφή ο λόγος αυτός είναι >4 και ονομάζονται μαίανδροι.

Τοξοειδείς ή Πεταλοειδείς λίμνες Oxbow lakes

Μαίανδροι
Μισισσιπή

Τοξοειδείς ή
πεταλοειδείς
λίμνες

Φωτο NASA

Δέλτα ποταμών

- ΔΕΛΤΑ: Το τριγωνικό πεδίο προσχώσεων - ένας κώνος προσχώσεων στην ακτή.
- Οι αποθέσεις στο Δέλτα του ποταμού Μισισσιπή και του Νείλου, υπολογίσθηκαν σε 30.000 πόδια και 10.000 πόδια αντίστοιχα.
- Μια τομή κατά μήκος των αποθέσεων του Δέλτα,
- στην επιφάνεια ένα λεπτό επιφανειακό στρώμα από λεπτόκοκκα υλικά, πάχος: λίγα ως 10 μέτρα.
- ενδιάμεσο στρώμα στο μέσο, από χονδροκόκκα υλικά, μεγάλου πάχους με κλίση προς τη θάλασσα και τέλος
- ένα κατώτερο στρώμα από λεπτομερή ιζήματα, που στέκεται μακρύτερα και βαθύτερα στον πυθμένα.
- Σχηματισμός Δέλτα: συνδυασμός δύο διεργασιών, της μεταφοράς υλικών από τον ποταμό και της ταξινόμησης τους από τη θάλασσα.
- Η διεύθυνση της κλίσης των υλικών που αποτίθενται είναι προς τη θάλασσα και κυμαίνεται από 25ο - 40ο

Δέλτα ποταμών

Ο σχηματισμός Δέλτα ευνοείται:

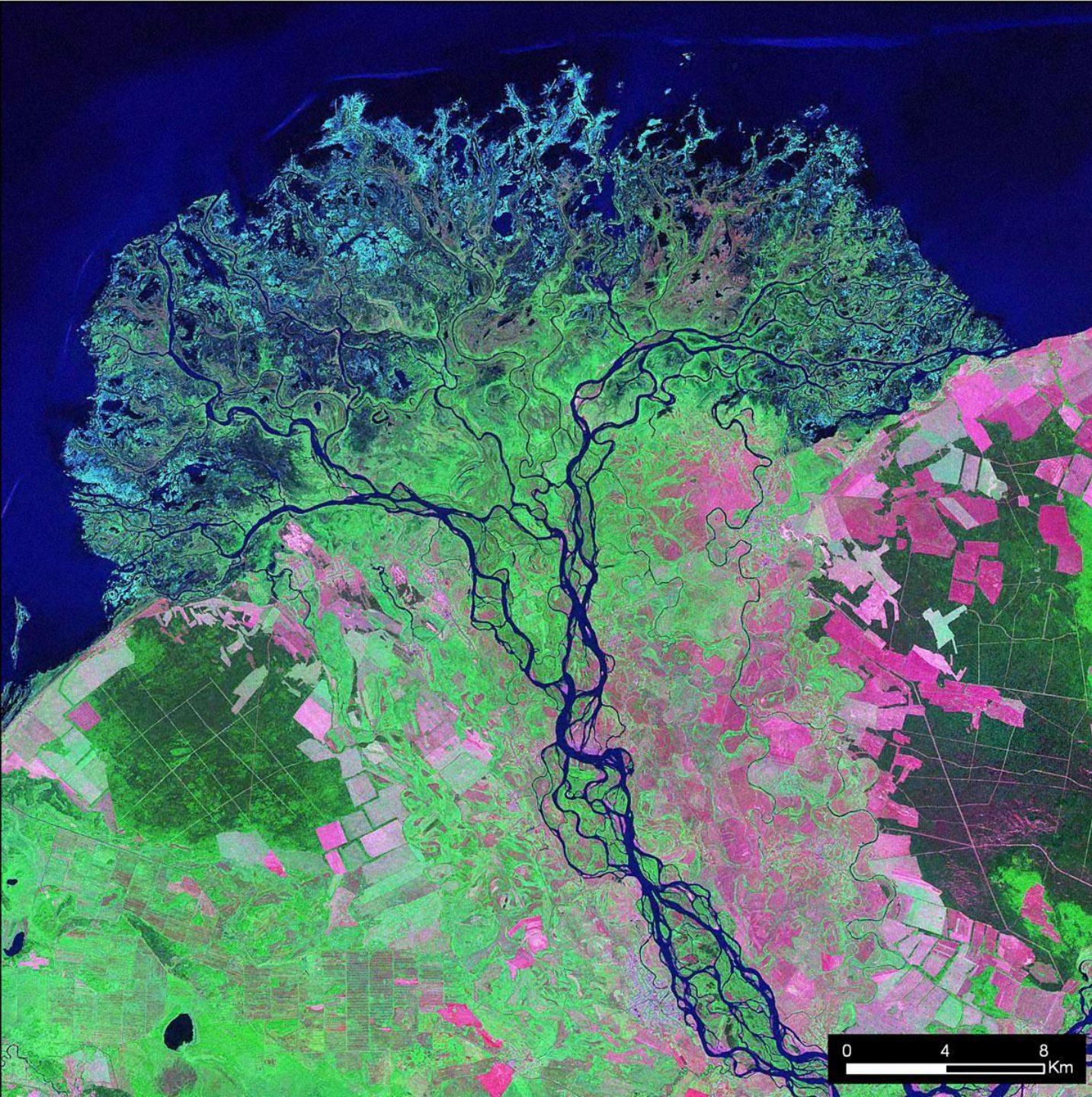
- 1) Κλειστές θάλασσες – Λίμνες ευνοούν τον σχηματισμό τους.
- 2) Έλλειψη θαλάσσιων ρευμάτων στις εκβολές των ποταμών, ώστε να μην γίνεται απομάκρυνση των υλικών.
- 3) Απουσία ηπειρογενετικών κινήσεων.
- 4) Μικρό βάθος της θάλασσας και ομαλή κλίση της κατωφέρειας του πυθμένα

Ο σχηματισμός Δέλτα εξαρτάται :

- την πυκνότητα του νερού των ποταμών και
 - την αλμυρότητα των θαλάσσιων νερών.
- α) Αν το νερό του ποταμού είναι πυκνότερο του θαλάσσιου, ρέει κατά μήκος του πυθμένα σαν ένα πυκνόρρευστο ρεύμα και σχηματίζει επιμήκη απόθεση δελταϊκού τύπου.
- β) Αν νερό του ποταμού έχει ίδια περίπου πυκνότητα διασκορπίζεται σαν ριπίδιο και τα υλικά σχηματίζουν ένα τοξοειδές Δέλτα.
- γ) Αν η πυκνότητα του νερού του ποταμού είναι μικρότερη των θαλασσών, σχηματίζεται αριθμός κοιτών και προκύπτει Δέλτα πελματοειδούς τύπου: Το νερό, φτωχό σε αιωρούμενα λεπτά υλικά ρέει πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, συναντώντας ελάχιστη αντίσταση. Όμως η ταχύτητά του ελαττώνεται πλευρικά απότομα, με αποτέλεσμα την απόθεση υλικών στις πλευρές της κοίτης μέχρι να δημιουργηθούν χαμηλά αναχώματα. Σε συνέχεια τα αναχώματα σπάζουν και τα Δέλτα που προκύπτουν αναπτύσσονται προς τα έξω δημιουργώντας γλώσσες ξηράς που μοιάζουν με πέλμα πτηνού και προχωρούν προς τη θάλασσα. Με την πάροδο του χρόνου η ενδιάμεση περιοχή γεμίζει αλλά η προέλαση συνεχίζεται.

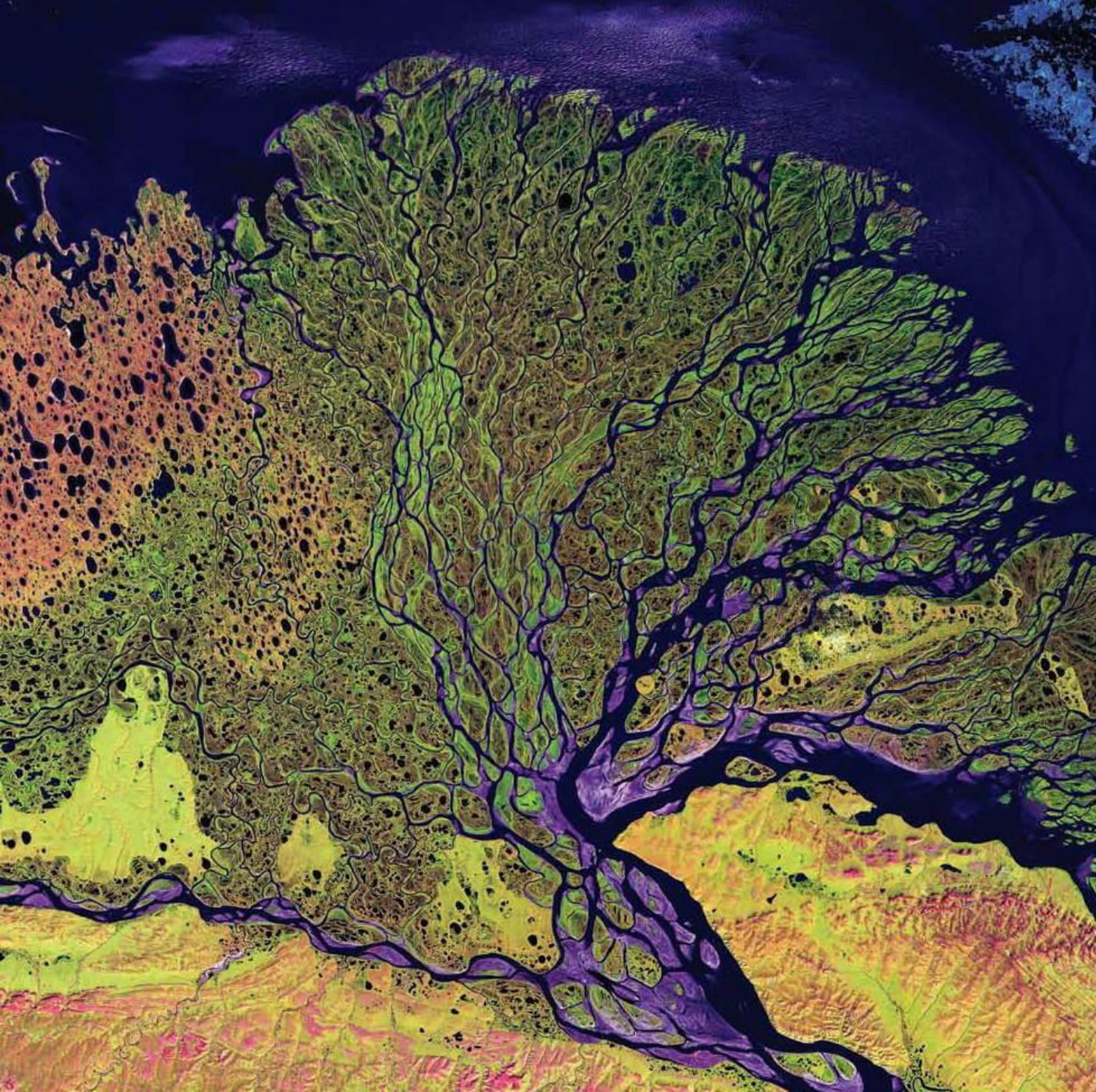
Πελματοειδούς και λοβοειδούς τύπου

- Δέλτα του ποταμού Selenga στην νότια ακτή της λίμνης Βαϊκάλης, Ρωσία

**Δέλτα
ποταμού
Λενα, Ρωσία**

Το δέλτα του Βόλγα στην

Τοξοειδούς τύπου δέλτα ποταμού

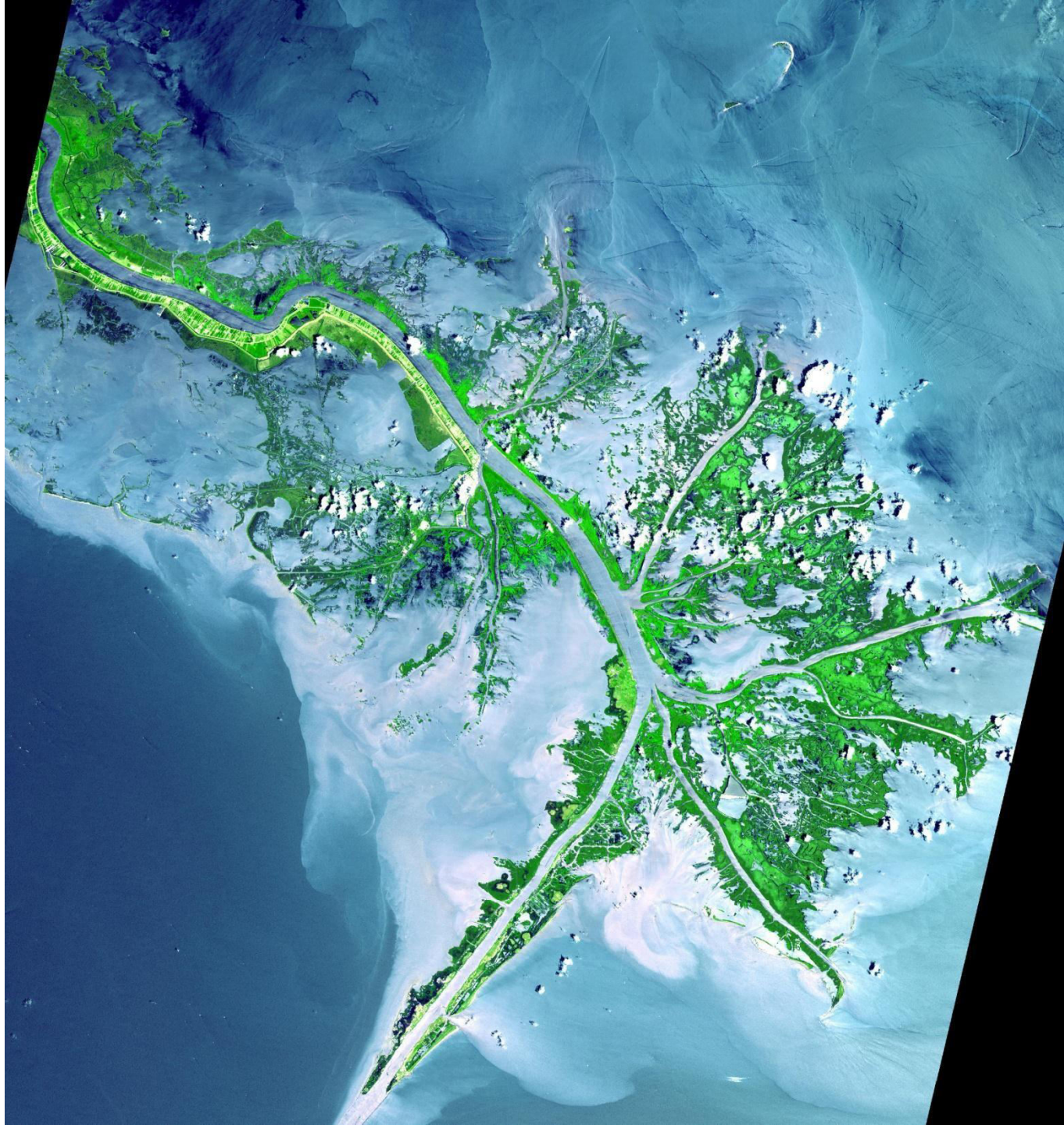
Το δέλτα
και η
κοιλάδα του
Νείλου
μέχρι την
έξοδο του
στη
Μεσόγειο.

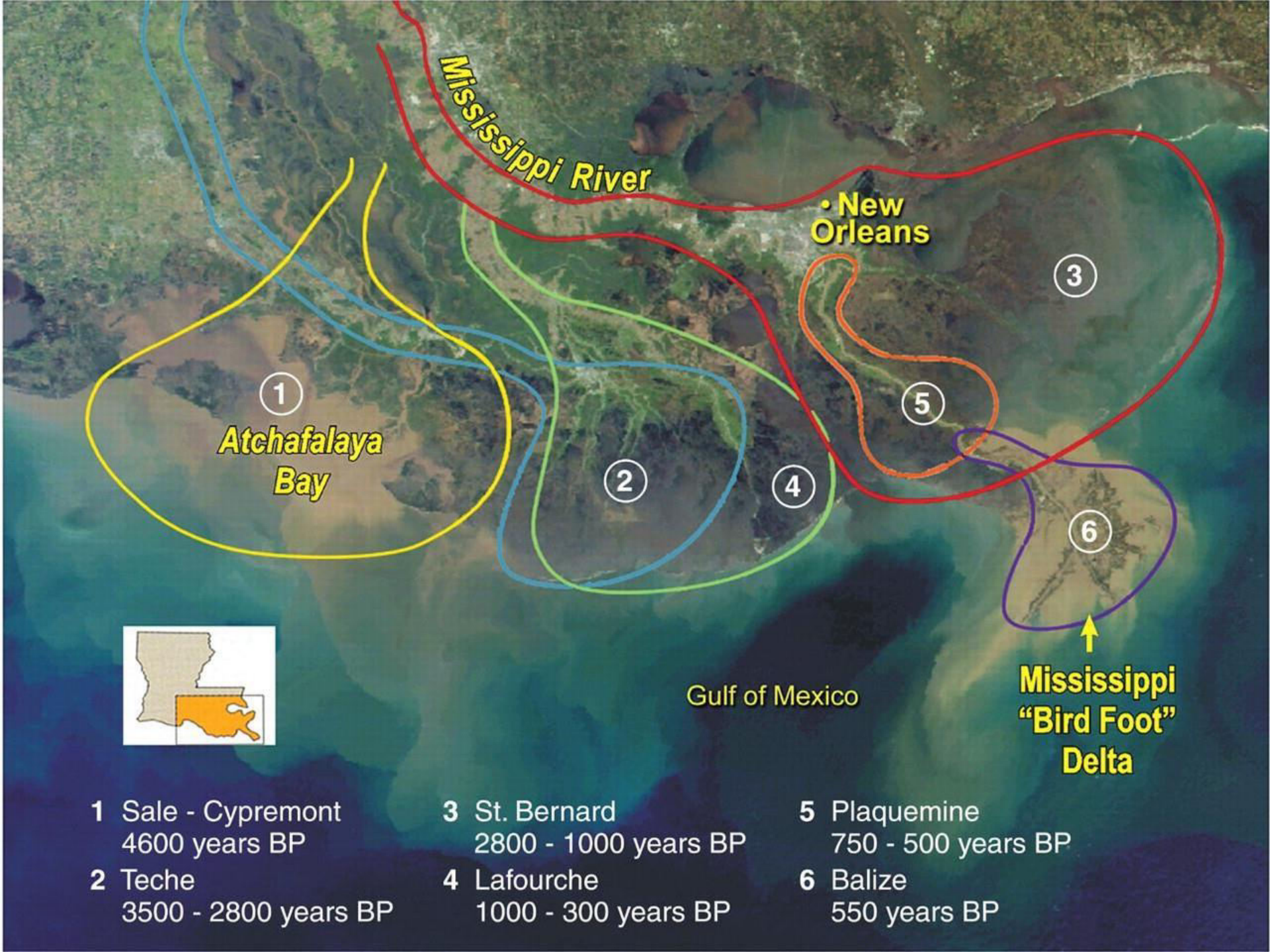
Πελματοειδούς τύπου δέλτα ποταμού

Το Δέλτα του
Μισισσιπή

**Δέλτα
Μισισσιπ
ή**

Mississippi River

• New Orleans

1
Atchafalaya Bay

2

4

5

3

6

Gulf of Mexico

Mississippi "Bird Foot" Delta

1 Sale - Cypremont
4600 years BP

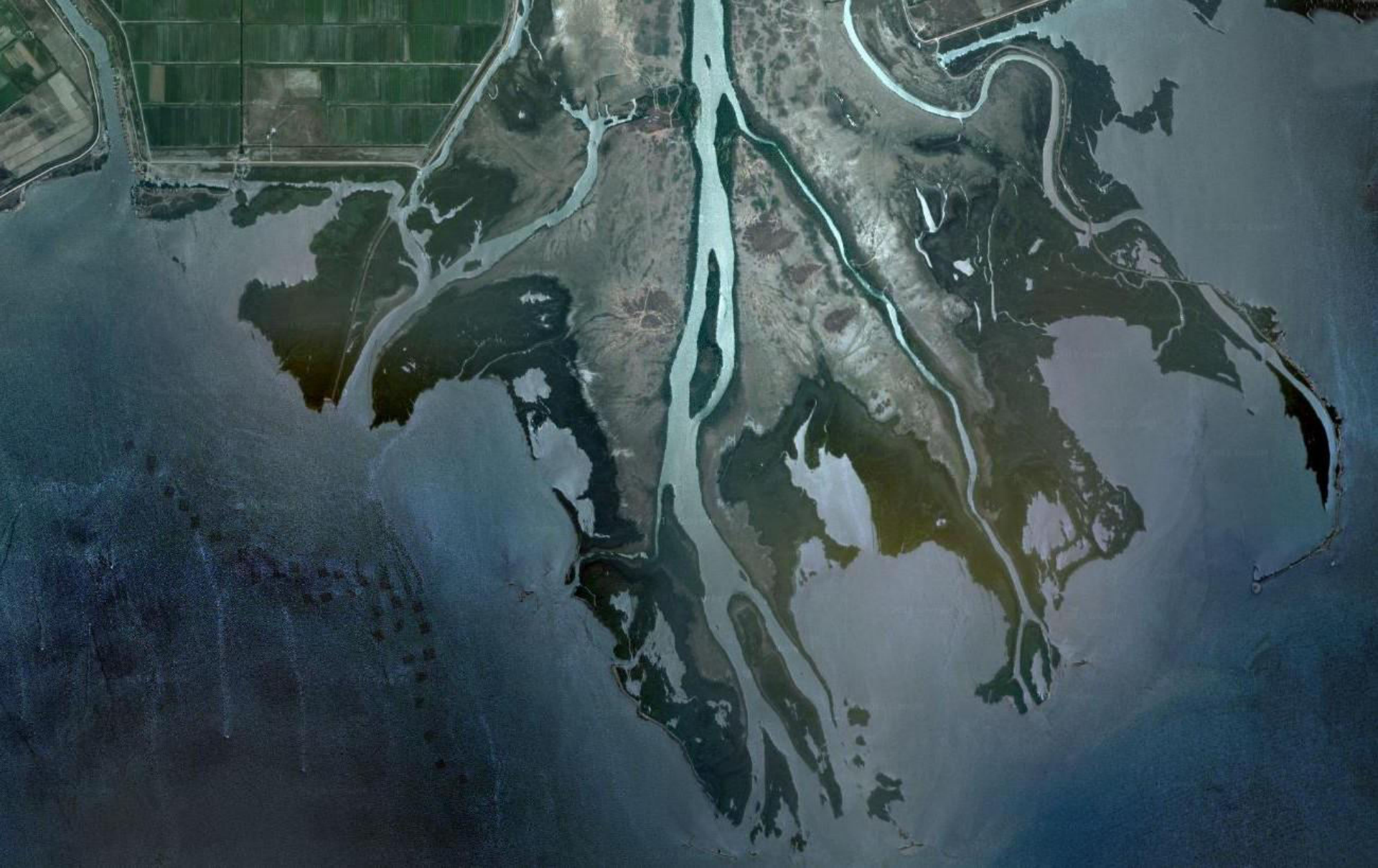
2 Teche
3500 - 2800 years BP

3 St. Bernard
2800 - 1000 years BP

4 Lafourche
1000 - 300 years BP

5 Plaquemine
750 - 500 years BP

6 Balize
550 years BP

Δέλτα Αξιού

Δέλτα Νέστου

Οι ποταμοί με τα μεγαλύτερα δέλτα

	Ποταμός (Χώρα εκβολής)	Έκταση Km ² x 10 ³
	Ινδός (Πακιστάν)	163,0
	Νείλος (Αίγυπτος)	160,0
	Χουάγκ Χο - Κίτρινος ποταμός (Κίνα) Γιάγκ Τσε	127,0
	(Κίνα)	124,0
	Γάγγης (Μπαγκλαντές) Ορινόκο (Βενεζουέλα)	91,0
	Υυκοη – Γιούκον (Αλάσκα – ΗΠΑ) Μεκόγκ	57,0
	(Βιετνάμ)	54,0
	Irrawaddy - Ιραουάντι (Μυανμάρ – Βιρμανία)	52,0
	Λένα (Ρωσία – Αρκτικός ωκεανός) Μισισσιπής	31,0
	(ΗΠΑ – Κόλπος Μεξικού)	28,5
	Chao Praya (Ταϊλάνδη)	28,0
	Ρήνος (Ολλανδία) Κολοράντο (Μεξικό) Νίγηρας	24,6
	(Νιγηρία)	22,0
		19,8
		19,4

Το δέλτα του Huang He – Κίτρινου ποταμού Κίνα, Φωτο NASA

C H I N A

Huang He (Yellow) River

Xishuanghe

Dongying

Laizhou Wan

0 10 20 Kilometres

27 May 1979

Οι μεγαλύτεροι ποταμοί που δεν σχηματίζουν δέλτα

	Ποταμός (Χώρα εκβολής)	Κατάταξη με βάση το μήκος
	Αμαζόνιος (Βραζιλία)	1
	Ζαίρ (Δημοκρατία του Κονγκό)	2
	Γενισέι (Ρωσία – Αρκτικός ωκεανός)	6
	Παρανά (Αργεντινή)	10
	St. Lawrence - Αγ. Λαυρέντιος (Καναδάς)	11
	Tocantins – Τοκαντίνς (Βραζιλία)	15
	Κολούμπια (ΗΠΑ – Ειρηνικός)	20
	Ζαμβέζης (Μοζαμβίκη)	21

Το στόμιο του Αμαζονίου

Στόμιο Παρανά

Στόμιο Παρανά

Στόμιο ποταμού St. Lawrence

